

Ministru kabineta noteikumi Nr. 518

Rīgā 2024. gada 13. augustā (prot. Nr. 31 25. §)

Digitālā kultūras mantojuma platformas noteikumi

Izdoti saskaņā ar Valsts informācijas sistēmu likuma 18. panta piektās daļas 1. un 2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka digitālā kultūras mantojuma platformas (turpmāk – platforma):

1.1. pārzini, tā pienākumus un atbildību, kā arī funkcijas un uzdevumus, kuru izpildei nepieciešama valsts platformas izmantošana;

1.2. darbības, finansēšanas un izmantošanas kārtību.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. datu devējs – valsts vai pašvaldības institūcija vai privātpersona, kas nodrošina kultūras mantojuma digitālo objektu un datu veidošanu platformas koplietošanas informācijas sistēmās un pamatdarbības informācijas sistēmās tās uzkrātajam krājumam vai arhīvam;

2.2. vienotie kultūras mantojuma atsauces dati – koplietojami dati, kas tiek izmantoti kultūras mantojuma digitālā objekta aprakstīšanai, atsaucoties uz citu informāciju, avotiem vai vienumiem, un kas tiek uzturēti platformas koplietošanas informācijas sistēmā;

2.3. dati – vienotie kultūras mantojuma atsauces dati un autortiesību dati, kas korekti nosaka kultūras mantojuma objekta autortiesības, blakustiesības un piekļuves tiesības;

2.4. kultūras mantojuma digitālais objekts – kultūras mantojuma objekta oriģināls vai tā digitāla kopija, kas sastāv no digitālā satura datnēm, unikāla identifikatora un ziņām par saturu jeb metadatiem un kam nav arhīviskas vērtības saskaņā ar Arhīvu likumu;

2.5. platformas koplietošanas informācijas sistēma – valsts informācijas sistēma, kas nodrošina šajos noteikumos minēto platformas funkcionalitāti;

2.6. pamatdarbības informācijas sistēma – integrēta valsts vai pašvaldības iestāžu informācijas sistēma, kas izmanto platformu kultūras mantojuma digitālo objektu aprītei, lai izpildītu valsts vai pašvaldības iestādes darbību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas nacionālā kultūras mantojuma veidošanai, saglabāšanai vai piekļuvei.

3. Platformas darbības mērķis ir nodrošināt kultūras mantojuma digitālo objektu vienotu pārvaldību, saglabāšanu

un izplatīšanu un datu apriti starp pamatdarbības informācijas sistēmām un platformas koplietošanas informācijas sistēmām, kā arī uzkrāt kultūras mantojuma digitālos objektus un datus.

4. Datu devējs iesniedz platformā kultūras mantojuma digitālos objektus un datus to saglabāšanai, pārvaldībai un izplatīšanai. Latvijas Nacionālais arhīvs nodrošina kultūras mantojuma digitālo objektu saglabāšanu ārpus platformas saskaņā ar Arhīvu likumu un iesniedz platformā kultūras mantojuma digitālos objektus un datus to pārvaldībai un izplatīšanai, un nodrošina platformas koplietošanas sistēmām automatizētu piekļuvi saglabāšanas vietai datu apstrādes un analīzes veikšanai.

5. Platforma ir valsts platforma, kuras pārzinis ir Latvijas Nacionālā bibliotēka.

6. Platformas pārzinis nodrošina platformas koplietošanas informācijas sistēmu sadarbību, datu aprites uzraudzību un datu devēja platformā iesniegto kultūras mantojuma digitālo objektu un datu saglabāšanu, to integritāti un pieejamību saskaņā ar vienošanos, kas atbilstoši šo noteikumu 26. punktam noslēgta starp datu devēju un platformas pārzini.

7. Par pamatdarbības informācijas sistēmas pielāgošanu integrācijai ar platformas koplietošanas informācijas sistēmām ir atbildīgs attiecīgās pamatdarbības informācijas sistēmas pārzinis. Par platformas integrācijas tehniski organizatorisko nodrošinājumu ir atbildīgs platformas pārzinis.

8. Platforma tiek uzturēta no valsts budžeta līdzekļiem.

II. Platformas darbības kārtība

9. Platforma nodrošina vismaz šādu funkcionalitāti:

9.1. vienotu kultūras mantojuma digitālo objektu pārvaldību un saglabāšanu, tajā skaitā standartizētu un konsolidētu kultūras mantojuma digitālo objektu kataloga uzturēšanu;

9.2. vienoto kultūras mantojuma atsauces datu pārvaldību un pieejamību;

9.3. autortiesību, blakustiesību un piekļuves tiesību korektu noteikšanu, pārvaldību un datu uzkrāšanu;

9.4. vienotu kultūras mantojuma digitālo objektu izplatīšanu.

10. Vienotu kultūras mantojuma digitālo objektu pārvaldību un saglabāšanu nodrošina digitālo objektu pārvaldības sistēma, tajā skaitā uzturot standartizētu un konsolidētu kultūras mantojuma digitālo objektu katalogu.

11. Vienoto kultūras mantojuma atsauces datu kopas pārvaldību un pieejamību nodrošina atsauces datu sistēma.

12. Autortiesību, blakustiesību un piekļuves tiesību korektu noteikšanu un pārvaldību nodrošina autortiesību pārvaldības un licencēšanas sistēma.

13. Vienotu kultūras mantojuma digitālo objektu izplatīšanu nodrošina vienotā digitālā kultūras mantojuma izplatīšanas sistēma "Latvijas Digitālā bibliotēka" tīmekļvietnē www.digitalabiblioteka.lv.

14. Platformā iekļauto koplietošanas informācijas sistēmu pārzini ir personas datu pārzini attiecībā uz tiem personas datiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu attiecīgās informācijas sistēmas darbību atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas nosaka kārtību, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām, un nodrošinātu lietotāju identifikāciju un autorizāciju darbam ar attiecīgo informācijas sistēmu.

15. Latvijas Nacionālā bibliotēka ir personas datu pārzinis attiecībā uz vienotajiem kultūras mantojuma atsaucēs datiem.

16. Datu devējs ir personas datu pārzinis attiecībā uz tiem personas datiem, ko satur kultūras mantojuma digitālie objekti, kurus datu devējs iesniedzis platformā.

17. Platformā var tikt ietverti jauni koplietošanas risinājumi.

18. Platformas darbības pārvaldībai platformas pārzinis sadarbojas ar kultūras institūcijām, kas ir noslēgušas vienošanos par sadarbību digitālā kultūras mantojuma kompetenču nodrošināšanā, stiprināšanā un attīstīšanā, ievērojot vienošanās nosacījumos noteiktās lomas un procesus.

III. Platformas izmantošanas kārtība

19. Datu devējs kultūras mantojuma digitālos objektus un datus veido platformas koplietošanas sistēmās.

20. Datu devējs ir tiesīgs kultūras mantojuma digitālos objektus un datus veidot pamatdarbības informācijas sistēmā šo noteikumu izpratnē. Šādā gadījumā datu devējs kultūras mantojuma digitālos objektus un datus veido, izmantojot šo noteikumu 9.2. un 9.3. apakšpunktā minēto platformas funkcionalitāti.

21. Par platformā iesniegto kultūras mantojuma digitālo objektu un datu pareizību un to aktualitāti atbild attiecīgais datu devējs.

22. Ja platformas pārzinis konstatē problēmas ar platformā iekļauto kultūras mantojuma digitālo objektu un datu kvalitāti, tas par identificēto problēmu informē attiecīgo datu devēju.

23. Datu devējs pārbauda identificēto kultūras mantojuma digitālo objektu un datu problēmu un nodrošina tās novēršanu.

24. Platformas pārzinis atbild par platformā iesniegto kultūras mantojuma digitālo objektu saglabāšanu un tehnisko drošību.

25. Par kultūras mantojuma digitālo objektu un datu veidošanu, saglabāšanu un piekļuvi platformā tiek slēgta vienošanās starp platformas pārzini un datu devēju.

26. Platformas pārzinis izstrādā un aktualizē platformas lietošanas noteikumus. Platformas lietošanas noteikumus nosaka vismaz:

26.1. minimālās prasības kultūras mantojuma digitālā objekta datņu un metadatu ievadei platformas koplietošanas informācijas sistēmās;

26.2. kārtību, kādā platformas koplietošanas informācijas sistēmās veido, papildina un aktualizē datus;

26.3. organizatoriska rakstura noteikumus, kas saistīti ar datu devēja reģistrēšanu, procedūru datu kļūdu pieteikšanai, lietotāju atbalstu;

26.4. platformas lietošanas nosacījumus.

27. Platformas pārzinis platformas lietošanas noteikumus, kā arī izmaiņas tajos saskaņo ar platformas

koplietošanas informācijas sistēmu pārziņiem un Kultūras ministriju.

28. Kultūras ministrija mēneša laikā pēc platformas lietošanas noteikumu saņemšanas izvērtē tajos iekļauto informāciju un paziņo Latvijas Nacionālajai bibliotēkai par lietošanas noteikumu saskaņošanu vai norāda trūkumus, kurus nepieciešams novērst.

29. Platformas pārzinis platformas lietošanas noteikumus publicē Latvijas Nacionālās bibliotēkas tīmekļvietnē un aktualizē tos pēc nepieciešamības.

30. Latvijas Nacionālā bibliotēka un platformas koplietošanas informācijas sistēmu pārziņi par veiktajām izmaiņām platformas lietošanas noteikumos informē datu devēju septiņas darbdienu pirms izmaiņu stāšanās spēkā.

31. Platformas pārzinim ir tiesības izplatīt un kopīgot kultūras mantojuma digitālos objektus Eiropas digitālajā kultūras platformā *Europeana*, starptautiskās un valsts pētniecības datu platformās, kā arī publicēt Latvijas atvērto datu portālā bez datu devēja piekrišanas, informējot datu devējus un platformas koplietošanas informācijas sistēmu pārziņus. Pārējos gadījumos platformas pārzinim jāsaņem datu devēja piekrišana. Platformas pārzinis izplata un kopīgo kultūras mantojuma digitālos objektus, ievērojot Autortiesību likumu.

Ministru prezidente *E. Siliņa*

Kultūras ministre *A. Lāce*